

FACILITERINGSKORT TIL ICS-SUPERBRUGERE – HVORDAN BRUGES DE, OG HVAD BYGGER DE PÅ?

Formålet med ICS faciliteringskortene er at understøtte din opgave som ICS-superbruger med at stimulere faglig refleksion blandt dine kolleger. Kortene er et supplement til de tre videovejledninger til ICS-superbrugere.

Kortene lægger op til fire former for refleksion inspireret af praksisforskeren Leif Kongsgaards¹ refleksionstypologi. Du kan se en uddybning af de fire refleksionsformer nedenfor.

Hvert faciliteringskort består af en forside, som angiver hvilken type refleksion kortet understøtter, og en bagside, hvor der er 4-7 spørgsmål, som retter sig mod konkret sagssparring i myndighedsarbejde på børne- og ungeområdet.

De fire refleksionsformer kan indgå i forskellige dele af sagsarbejdet og supplere og underbygge hinanden. Nogle opgaver lægger mere op til én type refleksion fremfor en anden, og i videovejledning 1 kan kortene om NÆSTE SKRIDT og FORSKELLIGE PERSPEKTIVER oplagt indgå i udfoldelse af systematikken. I videovejledning 3 kan kortet FORSKELLIGE PERSPEKTIVER understøtte tragtmodellens fase 1, kortene BLIKKET INDAD og PRÆMISSER kan styrke refleksionen i tragtmodellens fase 2, og kortene FORSKELLIGE PERSPEKTIVER og NÆSTE SKRIDT kan indgå i tragtmodellens fase 3.

Kortene kan bruges af ICS-superbrugeren både i sparring med en enkelt kollega og til møder i mindre grupper.

Fire refleksionsformer

Instrumentelle refleksioner er oversat til 'NÆSTE SKRIDT' på faciliteringskortene. Er karakteriseret ved, at man arbejder med udgangspunkt i rådgiverens erfaringer og udlægninger af en problemstilling og søger at forstå og løse problemet ved hjælp af fortrinsvis analytisk tænkning. Store dele af den erfaringsbaserede tilgang til læring kaldes 'instrumentel', ligesom også forbedring af produktionen gennem udarbejdelsen af teknisk viden ved hjælp af udviklingsteam, projektarbejde, fælles retningslinjer m.m. Denne type refleksion lukker dilemmaer og perspektiver. Styrken ved instrumentelle refleksioner er, at de sætter fokus på, 'hvad der skal gøres' i en sag, mens svagheden er, at man tager udgangspunkt i en problemforståelse, som andre aktører kan have en anden opfattelse af, og at man risikerer at overse alternative og måske mere hjælpsomme problemforståelser. Instrumentelle refleksioner er den mest udbredte refleksionsform. (Kongsgaard 2024)

Multiperspektiviske refleksioner er oversat til 'FORSKELLIGE PERSPEKTIVER' på faciliteringskortene. Er karakteriseret ved, at man opgiver tanken om objektivitet og en absolut sandhed om en problemstilling, men i stedet afsøger forskellige perspektiver ud

¹ Kongsgaard, L. T. (2024): *Multiteoretisk praksis i socialt arbejde*, Samfundslitteratur, 3. udgave.

fra et formål om at udvide handlerummet for rådgiveren. Perspektiver kan i denne forståelse både være forskellige aktørers perspektiver (børn og unges, personer i forældrelignende relationers, samarbejdspartners perspektiver osv.) og forskellige teoretiske, analytiske og vidensperspektiver. Tænkningen er inspireret af systemisk teori, socialkonstruktivisme og poststrukturalisme. Åbner dilemmaer og afsøger perspektiver og har fokus på, 'hvad kan det også handle om'. (Kongsgaard 2024)

Kritiske refleksioner er oversat til 'PRÆMISSER' på faciliteringskortene. Er karakteriseret ved, at man ikke kun afsøger perspektiver, men også afdækker og udfordrer grundantagelser og magtstrukturer og viser, at det sprog og de begreber, vi oplever og undersøger verden med, allerede er socialt, historisk og kulturelt skabt. Gennem bevidstgørelse af dette styrkes evnen til kritisk tænkning, herunder til at udfordre grundantagelser og delvist frisætte både sig selv som rådgiver og børn, unge og familier. Denne tilgang er inspireret af kritisk teori, dekonstruktion og narrativ teori. Åbner dilemmaer og afsøger forståelser. De kritiske refleksioner minder om multiteoretiske refleksioner, ved at de åbner nye perspektiver, men de tilføjer derudover et kritisk element, som handler om at udfordre grundantagelser. (Kongsgaard 2024)

Selvrefleksion er oversat til 'BLIKKET INDAD' på faciliteringskortene. Er karakteriseret ved, at man forholder sig kritisk til egne fordomme, positioneringer og ståsteder. Her vendes blikket indad mod den professionelle, som ikke kun er formet af kultur, historie og socialitet, men også af sin egen livshistorie, erfaringer og psyke. Det er den professionelle bias, som man her søger at fange. Man bøjer refleksionen tilbage mod sig selv. Teoretiske tilgange, som kan understøtte dette blik, er systemisk teori, socialkonstruktivisme og psykodynamisk teori. Åbner dilemmaer og afsøger forståelser samt har fokus på, 'hvad kan det også handle om'. (Kongsgaard 2024)